

Zbog skeniranja dokumenata, potrebno je da se dostavljeni dokumenti ne spajaju, ne kopiraju obostrano i ne povezuju ili lijepe. Poređajte dokumenta prema datumu i vrsti postupka. Označite stranice rednim brojem.

Popunjava sudska pisarnica i arhiva

USTAVNI SUD CRNE GORE

USTAVNA ŽALBA

I PODACI O PODNOSIOCU USTAVNE ŽALBE

A) ZA FIZIČKO LICE

a) Ime i prezime

Milorad Martinović

b) Prebivalište ili boravište

c) Adresa

d) Telefon/faks/ e-mail

067 612 222

e) Državljanstvo

CRNE GORE

Dio A) popunjava fizičko lice.

Potrebno je čitko navesti ime i prezime, prebivalište ili boravište. Navođenje adrese stanovanja je bitno, jer će Ustavni sud sva pismena dostavljati na adresu koju je fizičko lice naznačilo u ustavnoj žalbi. Podatak o državljanstvu upisuje lice koje je strani državljanin (nije potrebno upisivati ako je fizičko lice crnogorski državljanin).

B) ZA PRAVNO LICE

a) Naziv

b) Sjedište

c) Zakonski zastupnik

d) Telefon/faks/ E-mail

e) Registarski broj u CRPS

Dio B) popunjava pravno lice.

Svi podaci o pravnom licu (naziv, sjedište i registarski broj u CRPS) moraju biti istovjetni podacima upisanim u Centralni registar privrednih subjekata Poreske uprave. Ako je ustavna žalba podnijeta od strane zakonskog zastupnika pravnog lica, potrebno je navesti njegovo ime i prezime.

C) ZA ORGANIZACIJU, NASELJE, GRUPU LICA I DRUGE OBLIKE ORGANIZOVANJA KOJI NEMAJU SVOJSTVO PRAVNOG LICA

a) Naziv/imena lica

b) Zakonski zastupnik

c) Kontakt adresa

--

Dio C) popunjavaju organizacija, naselje, grupa lica i drugi oblici organizovanja koji nemaju svojstvo pravnog lica. Ustavni sud će sva pismena dostavljati na adresu naznačenu u ustavnoj žalbi.

Ako je ustavna žalba podnijeta od strane zakonskog zastupnika naselja, grupe lica i drugih oblika organizovanja koji nemaju svojstvo pravnog lica, potrebno je navesti njegovo ime i prezime.

D) ZA OVLAŠĆENO LICE (PUNOMOĆNIKA)

a) Ime i prezime

mr Tea Gorjanc Prelević, izvršna direktorica NVO Akcija za ljudska prava
--

b) Kontakt adresa

Ulica Slobode 74, II sprat, Podgorica; hra@t-com.me
--

Dio D) popunjava ovlašćeno lice (punomoćnik) koje u ime drugog lica (fizičkog ili pravnog) podnosi ustavnu žalbu.

Punomoćniku za podnošenje ustavne žalbe mora biti izdato specijalno punomoćje za zastupanje pred Ustavnim sudom (član 72. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu). U punomoćju mora biti precizno navedeno za koje radnje se ono izdaje tj. za preduzimanje svih ili samo određenih radnji pred Ustavnim sudom.

II PODACI O POJEDINAČNOM AKTU KOJI SE OSPORAVA

A) POJEDINAČNI AKT/AKTI KOJI SE OSPORAVAJU, PROTIV KOJEG/IH SU ISCRPLJENA SVA DJELOTVORNA PRAVNA SREDSTVA

Uz ustavnu žalbu podnosi se ovjerena kopija osporenog pojedinačnog akta (član 72. stav 3. Zakona o Ustavnom sudu).

1. Naziv pojedinačnog akta	Donosilac	Oznaka broj	Datum donošenja	Datum prijema

2. Postupak u kojem je pojedinačni akt donijet _____

3. Da li su iscrpljena sva pravna sredstva ili nisu predviđena druga pravna sredstva za njegovu zaštitu? (priložiti dokaze o tome) : U PRAVNOM SISTEMU CRNE GORE OSIM USTAVNE ŽALBE NEMA DRUGOG PRVNOG LIJEKA ZA SLUČAJ NEDJELOTVORNE ISTRAGE MUČENJA

4. Je li postupak okončan ili je još uvijek u toku?

OKONČAN

U TOKU

Dio A) se odnosi na pojedinačni akt koji se osporava, protiv kojeg su iscrpljena sva pravna sredstva zaštite.

Ustavnu žalbu može podnijeti svako fizičko i pravno lice, organizacija, naselje, grupa lica i drugi oblici organizovanja koji nemaju svojstvo pravnog lica, ako smatraju da im je povrijeđeno ljudsko pravo ili sloboda zajemčeni Ustavom, pojedinačnim aktom, radnjom ili nepostupanjem državnog organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravnog lica ili drugog subjekta koji vrši javna ovlašćenja. Ustavna žalba može se podnijeti nakon iscrpljivanja djelotvornih pravnih sredstava, koja podrazumijevaju da je podnositelj ustavne žalbe u postupku iskoristio sva pravna sredstva na koja je imao pravo u skladu sa zakonom, uključujući i djelotvorna i vanredna pravna sredstva i druga posebna pravna sredstva koja mogu dovesti do izmjene pojedinačnog akta u korist podnosioca ustavne žalbe, odnosno do prestanka ili ispravljanja radnje, odnosno prekida nepostupanja državnog organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravnog lica ili drugog subjekta koji vrši javna ovlašćenja. Ustavna žalba se može podnijeti i prije iscrpljivanja djelotvornih pravnih sredstava, ako podnositelj ustavne žalbe dokaže da pravno sredstvo na koje ima pravo u konkretnom predmetu nije ili ne bi bilo djelotvorno (član 68. Zakona o Ustavnom sudu).

U obrascu je potrebno precizno i tačno navesti: donosioca akta, odnosno naziv organa koji je donio pojedinačni akt koji je predmet ustavne žalbe (npr. Vrhovni sud, Viši sud, Upravni sud, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Skupština opštine i dr.); naziv pojedinačnog akta (presuda, rješenje i dr.); oznaka (broj) akta (npr. K.br.98/17, P.br.1/17, Posl.br.331/17 i dr.), datum donošenja pojedinačnog akta i postupak u kojem je osporavani pojedinačni akt donijet (krivični, upravni, parnični i dr.).

Potrebno je tačno navesti datum prijema pojedinačnog akta koji se osporava ustavnom žalbom. Ovaj podatak je posebno važan, jer se od njega računa rok od 60 dana za podnošenje ustavne žalbe (član 69. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu), koji je prekluzivan.

Ako ustavnom žalbom osporavate i druge pojedinačne akte donijete u istom predmetu, navedite podatke i za te akte (kao i za prethodno osporeni pojedinačni akt) .

Veoma je bitno pod tačkom 3. navesti činjenice koje se odnose na iscrpljivanje svih djelotvornih pravnih sredstava, koja je podnositelj ustavne žalbe koristio. Ukoliko protiv pojedinačnog akta pravno sredstvo uopšte nije bilo predviđeno, to treba navesti.

B) RADNJA ILI NEPOSTUPANJE, PROTIV KOJEG SU ISCRPLJENA SVA PRAVNA SREDSTVA

Naziv organa koji nije postupio ili je preduzeo radnju koja je predmet ustavne žalbe

Datum

Uprava policije	
Državno tužilaštvo	

4. Da li radnja ili nepostupanje traje?

DA

NE

5. Obrazložite zbog čega radnja odnosno nepostupanje dovodi do trajne povrede nekog ljudskog prava ili slobode zajemčene Ustavom ili Evropskom konvencijom? U čemu se trajna povreda tog prava ili slobode sastoji?

Ustavna žalba se podnosi zbog radnje mučenja izvršene na štetu podnosioca žalbe od strane pripadnika Uprave policije i zbog nepostupanja, odnosno nedjelotvornog postupanja državnog organa po krivičnoj prijavi zbog tog događaja.

Povreda zabrane mučenja, propisane u članu 28 Ustava - Dostojanstvo i nepovredivost ličnosti

1.1. Kršenje materijalnog aspekta zabrane mučenja i zlostavljanja

- 1.1.1. Zabrana mučenja (torture), nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja jedno je od temeljnih prava garantovanih i međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima koje je prihvatila Crna Gora (čl. 3 Evropske konvencije o ljudskim pravima¹, čl. 7 Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima², Konvencijom protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka³), i Ustavom Crne Gore u članu 28, Dostojanstvo i nepovredivost ličnosti. Krivični zakonik Crne Gore⁴ propisuje krivična djela Zlostavljanje (čl. 166a) i Mučenje (čl. 167), uključujući kvalifikovane oblike djela u slučaju da djelo izvrši službeno lice u vršenju službe.
- 1.1.2. Član 9 Ustava Crne Gore - Pravni poredak, propisuje da su potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori sastavni dio unutrašnjeg pravnog poretka, da imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i da se neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drugačije od unutrašnjeg zakonodavstva.
- 1.1.3. Evropski sud za ljudska prava je naglasio da se mora smatrati da član 3 Konvencije predstavlja suštinsku vrijednost demokratskih društava koja čine Savjet Evrope, od koga, za razliku od drugih odredbi Konvencije, nije dozvoljeno odstupanje čak ni u doba vanrednog stanja koje ugrožava opstanak nacije u skladu sa članom 15 Konvencije (*Mocanu and others v. Romania*, 17.09.2014, st. 315).
- 1.1.4. Svaka primjena fizičke sile u odnosu na bilo koju osobu kojoj je sloboda ograničena, odnosno, koja dođe u dodir sa policijom, a koja nije sasvim neophodna zbog postupanja te osobe, ponižava ljudsko dostojanstvo i u načelu predstavlja povredu prava iz člana 3 Konvencije (*Bouyid v. Belgium*, 28.9.2015, st. 88).
- 1.1.5. Na osnovu priloženih dokaza je očigledno da je podnosilac žalbe od strane bar tridesetak službenika Uprave policije Crne Gore bio izložen postupanju koje je imalo obilježja mučenja ili drugog zlostavljanja zabranjenog Ustavom Crne Gore, Krivičnim zakonikom i međunarodnim

¹ Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, izmenjene u skladu sa Protokolom broj 11, Protokola uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, Protokola broj 4 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda kojim se obezbeđuju izvesna prava i slobode koji nisu uključeni u Konvenciju i Prvi Protokol uz nju, Protokola broj 6 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda o ukidanju smrtne kazne, Protokola broj 7 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, Protokola broj 12 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i Protokola broj 13 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda o ukidanju smrtne kazne u svim okolnostima, *Službeni list SCG - Međunarodni ugovori*, br. [9/2003](#) i [5/2005](#).

² Zakon o ratifikaciji Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, *Sl. list SFRJ*, br. 7/71.

³ Zakon o ratifikaciji Konvencije objavljen je u *Službenom listu SFRJ - Međunarodni ugovori*, br. 9/91.

⁴ "Službeni list RCG", br. [70/2003](#), [13/2004](#), [47/2006](#) i "Službeni list CG", br. [40/2008](#), [25/2010](#), [32/2011](#), [64/2011](#) - drugi zakon, [40/2013](#), [56/2013](#), [14/2015](#) [42/2015](#) i [58/2015](#) - drugi zakon

ugovorima o ljudskim pravima koji obavezuju Crnu Goru, a da su do danas, 15 mjeseci kasnije, samo dvije osobe procesuirane u svojstvu izvršilaca, i jedna u svojstvu njihovog pomagača.

1.1.6. Podnosilac ustavne žalbe očekuje od Ustavnog suda da utvrdi da je bio žrtva kršenja ljudskog prava na dostojanstvo i nepovredivost ličnosti, odnosno zabrane mučenja i zlostavljanja.

1.2. Kršenje proceduralnog aspekta zabrane mučenja i zlostavljanja propuštanjem državnih organa da sprovedu djelotvornu istragu kredibilne prijave policijske torture

1.2.1. Konvencija protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka propisuje obavezu države da njeni nadležni organi *neodložno izvrše nepristrasnu istragu svaki put kad postoje opravdani razlozi za sumnju da je akt torture izvršen na nekoj teritoriji pod njenom jurisdikcijom* (čl. 12 u vezi čl. 1).⁵ Država garantuje svakom licu koje tvrdi da je bilo *podvrgnuto torturi na nekoj teritoriji pod njenom jurisdikcijom pravo da se žali nadležnim organima spomenute države koji će neodložno i nepristrasno ispitati slučaj* (čl. 13).

1.2.2. Prema utvrđenom tumačenju člana 3 Evropske konvencije o ljudskim pravima u sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava, kada fizičko lice kredibilno tvrdi da je bilo predmet ophođenja policije ili drugih sličnih subjekata koji rade u ime države, koje je predstavljalo povredu člana 3 Konvencije, dužnost domaćih vlasti je da sprovedu *djelotvornu zvaničnu istragu* (vidi presudu u predmetu *Milić i Nikezić protiv Crne Gore*, od 28. aprila 2015, stav 90).

1.2.3. Značenje djelotvorne istrage

1.2.3.1. Minimalni standardi u pogledu djelotvornosti istrage, utvrđeni u praksi Evropskog suda za ljudska prava, uključuju zahtjeve da ona mora biti **nezavisna, nepristrasna, temeljita, brza i podvrgnuta kontroli javnosti** (v. *Maslov i Nalbandov protiv Rusije*, 24.1.2008, st. 91; *Mesut Deniz v. Turkey*, 5.11.2013, stav 52). Istraga, u principu, treba da bude takva da može da dovede do utvrđivanja činjenica i da, ako se ispostavi da su navodi o zlostavljanju tačni, dovede do identifikovanja i kažnjavanja svih odgovornih (v. *Milić i Nikezić protiv Crne Gore*, presuda od 28.4.2015, stavovi 91 i 92; *Siništaj and others v. Montenegro*, presuda od 24.11.2015, st. 144-145; *Cestaro v. Italy*, stav 2014). Svrha takve istrage je da obezbijedi učinkovitu primjenu domaćih zakona koji zabranjuju mučenje i zlostavljanje od strane državnih službenika ili agenata i da obezbijede njihovu odgovornost za takvo postupanje izvršeno u okviru njihove odgovornosti (*Bouyid v. Belgium*, 28.9.2015, st. 117). U suprotnom, opšta zabrana torture i nečovječnog i ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja uprkos svom temeljnom značaju, ostala beskorisna, jer bi u praksi bilo moguće da "oni koji djeluju u ime države zloupotrebljavaju prava lica pod njihovom kontrolom bukvalno bez ikakve kazne" (v. *Milić i Nikezić protiv Crne Gore*, presuda od 28. aprila 2015, stav 91; *Siništaj and others v. Montenegro*, presuda od 24. novembra 2015, stav 144).

1.2.3.2. Nezavisnost istrage

1.2.3.2.1. Nezavisna istraga znači da istraga treba da bude nezavisna od izvršne vlasti, što znači nezavisnost istražnih organa u smislu hijerarhijske i institucionalne povezanosti, ali i u

⁵ Član 1 propisuje šta se smatra aktom torture: "U smislu ove konvencije, izraz "tortura" označava svaki akt kojim se jednom licu namerno nanose bol ili teške fizičke ili mentalne patnje u cilju dobijanja od njega ili nekog trećeg lica obaveštenja ili priznanja ili njegovog kažnjavanja za delo koje je to ili neko treće lice izvršilo ili za čije izvršenje je osumnjičeno, zastrašivanja tog lica ili vršenja pritiska na njega ili zastrašivanja ili vršenja pritiska na neko treće lice ili iz bilo kojeg drugog razloga zasnovanog na bilo kom obliku diskriminacije ako taj bol ili te patnje nanosi službeno lice ili bilo koje drugo lice koje deluje u službenom svojstvu ili na njegov podsticaj ili sa njegovim izričitim ili prećutnim pristankom. Taj izraz se ne odnosi na bol ili patnje koje su rezultat isključivo zakonitih sankcija, neodvojivih od tih sankcija ili koje te sankcije prouzrokuju." Zakon o ratifikaciji Konvencije protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka, *op.cit.*

praktičnom smislu (*El-Masri v. The Former Yugoslav Republic of Macedonia*, presuda od 13.12.2012, st. 184). To znači da oni koji su odgovorni za istragu moraju da budu nezavisni od onih koji su predmet istrage (vidi *Mocanu v. Romania*, presuda od 17.9.2014, st. 320). To takođe znači da policajci koji vode istragu ne smiju da budu podređeni istom lancu komande kao policajci pod istragom (*Đekić i drugi protiv Srbije*, st. 35, 2014).

1.2.3.2.2. U slučaju sličnom onome koji je pretrpio podnosilac žalbe, kada je novinar pretučen od strane pripadnika policije prilikom razbijanja demonstracija u Azerbejdžanu, Evropski sud za ljudska prava je utvrdio da nije bilo nezavisne, djelotvorne istrage jer ju je sprovodilo isto odjeljenje policije čije je pripadnike novinar optužio za zlostavljanje. Sud je tom prilikom utvrdio i da je **državno tužilaštvo, kao nezavisni organ, delegiralo "veliki i bitan dio istrage – identifikaciju počinitelaca navodnog zlostavljanja – istom organu čiji su službenici navodno počinili krivično djelo", tj. njihovim kolegama zaposlenim u istom organu**, i zaključio da u takvim okolnostima, istraga policije o navodima o nedoličnom ponašanju njenih službenika ne može da bude nezavisna u datom slučaju..." (*Najafli protiv Azerbejdžana*, presuda od 2. oktobra 2012, stav 52).

1.2.3.2.4. U slučaju podnosioca ustavne žalbe, Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici je postupilo isto kao i tužilaštvo u pomenutom slučaju u Azerbejdžanu, delegiravši identifikaciju izvršilaca istom organu čiji su pripadnici izvršili zlostavljanje. Neposredni izvršioци mučenja Martinovića su bile osobe u crnim uniformama kakve nose pripadnici Specijalne antiterorističke jedinice (SAJ), a u događaju su učestvovali i službenici UP u teget uniformama, koji pripadaju posebnoj jedinici Uprave policije. **Svi su oni bili podređeni istom lancu komande – vrhu Uprave policije – kao i policajci kojima je prepušteno da identifikuju počinioce, pa tako nije obezbijedena nezavisna istraga u skladu s evropskim standardima.**

1.2.3.2.5. Uprkos video snimku zlostavljanja, i upozorenjima i oštećenog i nevladinih organizacija za ljudska prava, tužilaštvo se držalo pasivno, zadovoljivši se procesuiranjem samo dva policajca koji su se sami prijavili da su tukli oštećenog Martinovića. Pored toga je procesuiran i komandant SAJ zbog pomoći učiniocima krivičnog djela. ODT je onda povremeno urgiralo kod policije da identifikuje počinioce zlostavljanja u istrazi za koju je ono, kao odgovorni organ za sprovođenje djelotvorne istrage, trebalo da se pobrine u skladu sa zakonom, i to: Krivičnim zakonikom (čl. 183), Zakonikom o krivičnom postupku (čl. 19, 44), Zakonom o državnom tužilaštvu (čl. 2) i gore pomenutim međunarodnim ugovorima (vidi i presudu Evropskog suda za ljudska prava u predmetu *Đurđević protiv Hrvatske*, 2011, st. 88).

1.2.3.3. Nepristrasnost istražnih organa

1.2.3.3.1. Državni tužilac, koji sprovodi istragu nezavisno od pripadnika policije osumnjičenih za zlostavljanje, ne smije da pokaže pristrasnost i popuštanje u odnosu na pripadnike policije ili bezbjednosnih snaga, s tendencijom da ignoriše ili omalovaži optužbe protiv njih. Posebno, državni tužioci ne smiju da polaze od pretpostavke da su državni agenti u pravu i da su znaci zlostavljanja verovatno rezultat zakonite radnje, ili da su bili uslovljeni ponašanjem oštećenog. Ovo je čest slučaj kod optužbi za zlostavljanje (vidi *Aydin v. Turkey*, st. 106; *Aksoy v. Turkey*, Comm. Rep., op. cit., st. 189; *Caklıci v. Turkey*, Comm. Rep., st. 284). Posebno, **državni tužilac ne smije da donosi odluke samo na osnovu dokumenata ili informacija koje mu dostavi policija, čiji su pripadnici pod sumnjom da su učestvovali u zlostavljanju podnosioca žalbe, već mora da pokaže spremnost da ih kritički ispita preduzimanjem nezavisnih koraka** (u tom smislu vidi presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetima *El-Masri v. The Former Yugoslav Republic of Macedonia*, 13.12.2012, st. 189 i *Đurđević*

protiv Hrvatske, 2011, st. 90). Istraga ne smije da se zaustavi samo na prikupljanju izjava osumnjičenih policajaca i njihovih kolega, a zanemari ostale dostupne svjedoke, odnosno dokazne radnje, uključujući prepoznavanje (*Bouyid v. Belgium*, 28.9.2015, st. 128-134). Za propust u istrazi u odnosu na prepoznavanje i suočavanje osumnjičenih sa oštećenim vidjeti i presudu Evropskog suda za ljudska prava u predmetu *Kmetty protiv Mađarske*, 16.12.2003, st. 41.

1.2.3.3.2. U ovom slučaju, iako su i oštećeni podnosilac žalbe i njegovi prijatelji – svjedoci - Osnovnom državnim tužilaštvu dali detaljne iskaze, u kojima su opisali uniforme policajaca, njihovu lokaciju, vozila i saopštili da su ovi s njima i razgovarali, tj. da su im se policajci nekoliko puta obratili, a svjedok Mladen Krkeljić i Milorad Martinović izričito rekli da bi bar jednog izvršioca mogli da prepoznaju, kao i da ni jedan od okrivljenih nije taj, **državno tužilaštvo nije sprovelo radnje prepoznavanja** policajaca – pripadnika SAJ ili i drugih od strane oštećenih. Podnosilac ustavne žalbe je izričito rekao da su ga prilikom udaranja policajci i psovali, tj. da su mu se obraćali akcentom koji nije podgorički, pri čemu ga **niko nikada nije pitao kojim akcentom su se policajci obraćali, niti je Martinović ikada pozvan da prisustvuje radnjama saslušavanja pripadnika SAJ**. Pomenuto ukazuje na nezainteresovanost ODT za otkrivanje izvršilaca krivičnih djela iz redova policije, odnosno pristrasnost u korist službenika Uprave policije koji su izvršili krivična djela, a svakako prikazuje nedjelotvorno vođenje istrage.

1.2.3.4. Temeljnost istrage

1.2.3.4.1. Obaveza sprovođenja temeljite ili detaljne istrage znači da nadležni istražni organi moraju uvijek da ulože ozbiljan napor da utvrde što se dogodilo i ne smiju da se zadovolje ishitrenim ili neosnovanim zaključcima da bi zatvorili istragu ili formirali zaključke (*Jasar v. the Former Yugoslav Republic of Macedonia*, presuda od 15. februara 2007, st. 56). Oni uvijek moraju da preduzmu sve razumne mjere da obezbijede dokaze u vezi incidenta, uključujući iskaze svjedoka i forenzičke dokaze (isto *Jasar*). U ovom smislu treba imati u vidu i sve navedeno u okviru prethodno prikazanog standarda nepristrasnosti. Svaki nedostatak u istrazi koji umanjuje šanse da se ustanovi uzrok povreda ili identitet odgovornih osoba može dovesti do kršenja ovog standarda (*Jasar*).

1.2.3.4.2. Ishod istrage treba da bude predstavljen obrazloženom odlukom, kojom se zabrinuta javnost može uvjeriti da je poštovana vladavina prava (*Kelly and Others v. the United Kingdom*, st. 118, 4. maj 2001).

1.2.3.4.3. Kao što je prethodno navedeno, državno tužilaštvo **nije preduzelo sve razumne korake za obezbjeđenje dokaza u ovom slučaju**. Ono je zauzelo **pasivan, potčinjen položaj prema Upravi policije**, čiji su jedni njeni službenici izvršili krivična djela zlostavljanja, dok su drugi aktivno prikrivali izvršioce tih krivičnih djela. Na ovaj način, državno tužilaštvo ne samo da nije uvjerilo javnost da je spremno da poštuje i obezbijedi vladavinu prava u ovom slučaju koji se ticao službenika izvršne vlasti relativno niskog nivoa, već je dovelo u pitanje i sveukupnu spremnost države, u obliku njene tužilačke organizacije, da se uhvati u koštac s potencijalnim izvršiocima krivičnih djela u vlasti na mnogo višem nivou.

1.2.3.4.4. Hitno postupanje u istrazi

1.2.3.4.4.1. Istraga mora da bude i brza - ekspeditivna. U ovakvim slučajevima se posmatra da li su nadležni istražni organi hitno postupili po prijavi zlostavljanja ili su dozvolili neprimjerena kašnjenja (*Jasar v. the Former Yugoslav Republic of Macedonia*,

presuda od 15. februara 2007, st. 57). Hitan odgovor nadležnih istražnih organa na prijave zlostavljanja smatra se suštinski važnim za održavanje povjerenje javnosti u privrženost državnih organa vladavini prava i sprječavanje utiska o saradnji tih organa sa počinocima krivičnih djela ili o toleranciji nezakonitih radnji (*Bouyid v. Belgium*, 28.9.2015, st. 121).

1.2.3.4.4.2. Podnosioca ustavne žalbe, kao i svjedoke, njegove prijatelje, ODT je saslušao dan odnosno dva dana posle događaja. Međutim, sve što je zatim uslijedilo ne ukazuje na to da je istraga efikasno vođena. Osim saslušanja, ni podnosilac ustavne žalbe, ni svjedoci, nisu pozvani da učestvuju u bilo kojoj drugoj istražnoj radnji.

1.2.3.4.5. Učešće oštećenog u istrazi

1.2.3.4.5.1. Oštećenom mora biti omogućeno da djelotvorno učestvuje u istrazi (npr. *Otašević protiv Srbije*, 2013, st. 31). Osim poziva na dva suđenja pripadnicima SAJ odnosno komandantu SAJ, podnosilac ustavne žalbe nije obavještavan o bilo kakvom napretku u istrazi, već je i za podnošenje optužnica saznao iz medija.

1.2.3.4.6. Slučaj otežane identifikacije maskiranih policajaca

Evropski sud za ljudska prava u sličnom predmetu *Cestaro v. Italy*, u presudi od 7.4.2015. godine, u kome je većina neposrednih izvršilaca takođe ostala neotkrivena jer su bili pod maskama, utvrdio je kršenje Konvencije zbog nedjelotvorne istrage i izrazio "žaljenje" zbog toga što je pripadnicima italijanske policije koji su sproveli torturu omogućeno da izmaknu pravdi. U toj presudi je utvrđeno i da neuspjeh državnih organa da utvrde identitet pripadnika snaga bezbjednosti koji su osumnjičeni da su sproveli zlostavljanje predstavlja kršenje Konvencije. Naglašeno je da je država obavezna da obezbijedi jasno označavanje pripadnika službi bezbjednosti, posebno u operacijama u kojima oni učestvuju maskirani (*Cestaro v. Italy*, 2015, stavovi 216 i 217).

6. Dokaz da protiv radnje ili nepostupanja ne postoji djelotvorno pravno sredstvo

Zakon o Ustavnom sudu Crne Gore u članu 68, stavovima 2 i 3 propisuje:

"Ustavna žalba može se podnijeti nakon iscrpljivanja djelotvornih pravnih sredstava, koja podrazumijevaju da je podnosilac ustavne žalbe u postupku iskoristio sva pravna sredstva na koja je imao pravo u skladu sa zakonom, uključujući i djelotvorna i vanredna pravna sredstva i druga posebna pravna sredstva koja mogu dovesti do izmjene pojedinačnog akta u korist podnosioca ustavne žalbe, odnosno do prestanka ili ispravljanja radnje, odnosno prekida nepostupanja državnog organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravnog lica ili drugog subjekta koji vrši javna ovlaštenja.

Ustavna žalba se može podnijeti i prije iscrpljivanja djelotvornih pravnih sredstava iz stava 2 ovog člana, ako podnosilac ustavne žalbe dokaže da pravno sredstvo na koje ima pravo u konkretnom predmetu nije ili ne bi bilo djelotvorno."

Član 13 Evropske konvencije o ljudskim pravima - Pravo na djelotvorni pravni lijek, propisuje da svako kome su narušena prava i slobode, priznata Konvencijom, ima pravo na pravni lijek pred nacionalnim vlastima, čak i onda kada su povredu ovih prava i sloboda učinila lica u vršenju svoje službene dužnosti.

Član 20 Ustava Crne Gore (Pravni lijek) propisuje da svako ima pravo na pravni lijek protiv odluke kojom se odlučuje o njegovom pravu ili na zakonom zasnovanom interesu.

Podnosilac žalbe ističe da protiv inertnog postupanja policije i državnog tužilaštva ne postoji djelotvoran pravni lijek u pravnom sistemu Crne Gore, osim, eventualno, ustavne žalbe.

Tužbeni zahtjev protiv države za naknadu štete zbog povrede prava ličnosti (mučenja i zlostavljanja) na osnovu Zakona o obligacionim odnosima ne može da obezbijedi djelotvornu istragu, tj. identifikaciju, procesuiranje i kažnjavanje počinilaca krivičnog djela.

Evropski sud za ljudska prava je naglasio da u slučajevima namjernog zlostavljanja, povreda člana 3 Konvencije ne može biti ispravljena samo dosuđivanjem naknade štete oštećenom, tj. podnošenje tužbe za naknadu štete od države ne može se smatrati djelotvornim pravim lijekom koji bi se u ovom slučaju morao upotrijebiti prije podnošenja ustavne žalbe. Ako bi se vlastima omogućilo da na namjerno zlostavljanje od strane državnih službenika ili agenata odgovore samo plaćanjem naknade štete, bez dovoljnog napora da procesuiraju i kazne odgovorne, omogućilo bi im se da potpuno nekažnjivo krše prava ljudi pod njihovom kontrolom, dok bi opšta zakonska zabrana mučenja i nečovječnog i ponižavajućeg postupanja, uprkos svom temeljnom značaju, u praksi ostala beskorisna (Evropski sud za ljudska prava u presudi u predmetu *Jeronovičs v. Latvija*, 5. jul 2016, st. 105, citirajući presudu u predmetu *Gäfgen*, st. 116 i 119). Evropski sud je naglasio da dosuđivanje naknade štete u građanskom postupku može samo da nadopuni, kroz obeštećenje, rezultate temeljite i djelotvorne istrage koja može da dovede do kažnjavanja odgovornih. U situaciji u kojoj takva istraga nije sprovedena, građanska tužba nije dovoljno pravno sredstvo (*Đurđević protiv Hrvatske*, 2011, st. 66). Prema tome, činjenica da je Milorad Martinović sa Ministarstvom unutrašnjih poslova zaključio sporazum o vansudskom poravnanju na naknadu štete povodom spornog događaja ni na koji način ne oslobađa državu odgovornosti da sprovede krivično gonjenje u skladu s međunarodnim standardima. U protivnom bi se omogućilo da država otkupi pravo da zlostavlja svoje građane, što bi značilo potpuno poništavanje ljudskih prava.

Takođe, ni eventualno vođenje upravnog spora zbog nezakonite radnje državnih službenika ne može se smatrati djelotvornim pravim sredstvom u ovom slučaju, tj. ne može nadomjestiti djelotvornu službenu istragu (vidi presudu Evropskog suda za ljudska prava u predmetu *Đurđević protiv Hrvatske*, 2011, st. 67). Uslovi predviđeni za pokretanje i vođenje upravnog spora ne odgovaraju ovoj situaciji. Nedjelotvorno vođenje istrage se ne može poistovjetiti sa slučajem ćutanja administracije, kako je predviđeno Zakonom o upravnom sporu.

Imajući sve to u vidu, jedino potencijalno djelotvorno pravno sredstvo u slučaju nedjelotvornog postupanja u istrazi torture na nivou pravnog sistema Crne Gore predstavlja ustavna žalba, pa tako podnosilac žalbe nije imao obavezu da iscrpljuje drugo pravno sredstvo prije obraćanja Ustavnom sudu.

Dio B) se odnosi na radnju ili nepostupanje, protiv kojeg su iscrpljena sva pravna sredstva.

U obrascu je takođe potrebno navesti datum prestanka trenutne radnje kojom je povrijeđeno ljudsko pravo ili sloboda zajemčeni Ustavom ili posljednji dan u kojem se moglo izbjeći nepostupanje kojim je povrijeđeno ljudsko pravo ili sloboda zajemčeni Ustavom, od kojeg datuma počinje teći rok za podnošenje ustavne žalbe od 60 dana. Ako se radi o radnji ili nepostupanju koje neprekidno traje duže vrijeme, ustavna žalba može se podnijeti i dok ta radnja odnosno nepostupanje traje. U obrascu ustavne žalbe obrazložite zbog čega ta radnja odnosno nepostupanje dovodi do trajne povrede nekog ljudskog prava ili slobode zajemčene Ustavom, u čemu se trajna povreda tog prava ili slobode sastoji i dokaz da protiv te radnje ili nepostupanja ne postoji djelotvorno pravno sredstvo(član 69. stav 1. a .2. i 3. i stav 2.Zakona o Ustavnom sudu).

III LJUDSKO PRAVO I SLOBODA ZAJEMČENO USTAVOM KOJE SE SMATRA POVRIJEĐENIM

1. NAVESTI LJUDSKO PRAVO I SLOBODU ZA KOJE SMATRATE DA JE POVRIJEĐENO ILI USKRAĆENO I ODGOVARAJUĆU ODREDBU USTAVA KOJOM SE TO PRAVO I SLOBODA JEMČI

Ljudsko pravo i sloboda**Član Ustava****Član Evropske konvencije**

➤ Zabrana mučenja (Dostojanstvo i nepovredivost ličnosti)	➤ 28	➤ 3
➤	➤	➤
➤	➤	➤
➤	➤	➤

Ustavni sud odlučuje o povredi ljudskog prava ili slobode zajemčene Ustavom na koju se ukazuje u ustavnoj žalbi (član 75. Zakona o Ustavnom sudu). Zato je bitno u ustavnoj žalbi konkretno navesti koje je Ustavom Crne Gore zajemčeno pravo i sloboda povrijeđeno ili uskraćeno i odredbu Ustava koja sadrži to ustavno pravo.

Važno je napomenuti da Ustavni sud u postupku po ustavnoj žalbi ispituje povrede ustavnih i/ili konvencijskih prava i sloboda, a ne povrede zakona (zato su nadležni sudovi); da svaka nezakonitost ili nepravilnost za koju se tvrdi da postoji ne znači i da je povrijeđeno neko Ustavom i Evropskom konvencijom zajemčeno ljudsko pravo i sloboda; ako se smatra da je povreda zakona imala neposredno za posledicu povredu nekog Ustavom zajemčenog ljudskog prava i slobode potrebno je obavezno povezati sa povredom ljudskog prava i slobode koja se jemči.

IV ČINJENICE I RAZLOZI NA KOJIMA SE ZASNIVA TVRDNJA O POVREDI USTAVNOG PRAVA

Opisati činjenice i navesti razloge koji se smatraju bitnim za tvrdnju da je povrijeđeno ili uskraćeno ljudsko pravo i sloboda zajemčeno Ustavom

Činjenično stanje

- 1.1. Podnosioca ustavne žalbe, Milorada Martinovića, pretuklo je više policijskih službenika u ulici Jovana Tomaševića u Podgorici 24.10.2015, oko 23:00h, poslije razbijanja protesta u organizaciji političke koalicije Demokratski front. Podnosilac žalbe nije učestvovao u bilo kakvim izgedima, nije na bilo koji način pružao otpor službenicima policije, niti ga je policija uhapsila, niti je protiv njega pokrenut krivični postupak. Podnosilac ustavne žalbe se te noći nalazio u restoranu „Maša-Pub“ u neposrednoj blizini hotela „Premijer“, zajedno sa dva prijatelja, Mladenom Krkeljićem i Rankom Vukotićem. Napustili su taj lokal negdje oko 23:00h i Martinovićevim vozilom marke Mercedes, koje je bilo parkirano u podzemnoj garaži Hotela „Premijer“, krenuli u pravcu Bulevara Svetog Petra Cetinjskog. Martinović je u blizini restorana „Maša-pub“ upozoren od jednog policijskog službenika da ne može da ide automobilom pravo, već je usmjeren prema ulici Svetozara Markovića. Martinović je nastavio sa vožnjom ulicom Vasa Raičkovića prema Crvenom krstu, a kasnije desno ulicom Jovana Tomaševića prema zgradi stare Vlade. Na raskrsnici ispred zgrade stare Vlade je zaustavljen od crvenog land rovera, bijelog difendera i drugih mnogobrojnih automobila. Ispred njegovog automobila se našlo oko 10-15 uniformisanih policajaca, koji su bili obučeni u teget uniforme, imali su zaštitnu opremu i bili su naoružani puškama. Naredili su mu da izađe iz vozila, on je izašao prvi, a za njim su izašli i njegovi prijatelji Krkeljić i Vukotić. Naredili su im da se naslone na vozilo s raširenim nogama i podignutim rukama i tako ih zadržali oko pet minuta. Jedan policajac koji je Martinovića držao za vrat, dok mu je lice bilo naslonjeno na vozilo i obje ruke podignute u vis, na pitanje, dok su ga pretresali, „o čemu se radi“, rekao je „sad ćeš da vidiš kada dođu ovi“. Nakon nekoliko minuta došli su policajci sa crnim i tamnim džipovima iz pravca ul. Vasa Raičkovića i parkirali se iza njegovog vozila. Prvo vozilo je bilo džip crne boje marke „Hamer“, a iza njega je bilo još nekoliko džipova. Iz vozila marke „Hamer“ izašao je prvo jedan policajac, obučen u crnu uniformu, a policajci koji su išli iza njega izlazili su iz ostalih džipova, takođe su u crnim uniformama, kakve nose pripadnici Specijalne antiterorističke jedinice

(SAJ) i bilo ih je oko 20-ak. Policajac koji je izašao iz vozila „Hamer” i prvi prišao Martinoviću, zadao mu je nekoliko udaraca pendrekom u predjelu kosmatog dijela glave, a nakon toga su se pridružili i drugi, njih oko 20, koji su mu zadali veći broj udaraca po leđima i glavi, od kojih je pao na asfalt. Ovog prvog policajca je opisao svjedok Mladen Krkeljić i izjavio da bi mogao da ga prepozna. Martinović je izjavio da je moguće da je prvi policajac koji je izašao iz Hamera bio isti onaj koji je regulisao saobraćaj kod „Maše” i koji ga je usmjerio prema ulici Svetozara Markovića. Nakon što je Martinović od težine udaraca pao, policajci u crnim uniformama su nastavili da ga udaraju nogama i pendrecima u predjelu glave i tijela, dok su to posmatrali i službenici druge posebne jedinice Uprave policije, u teget uniformama, čiji su službenici prišli i takođe ga udarali. Martinović je tako bio opkoljen sa tridesetak maskiranih policajaca, daleko brojčano i fizički nadmoćnijih, nije pružao otpor već je ležao na asfaltu u bespomoćnom položaju, rukama pokrivajući glavu sa namjerom da se zaštititi od udaraca. Tom prilikom je dobio veliki broj udaraca u predjelu glave i tijela, i nanijete su mu teške tjelesne povrede. Martinović je svjedočio da su ga policajci prilikom prebijanja i psovali i to akcentom koji nije bio podgorički. Dok se nalazio oboren na asfaltu, u jednom trenutku je čuo da neko od policajaca, a misli da je to bio policajac iz grupe koja ga je zaustavila, govori: „ubiste čovjeka, ubiste čovjeka”. U tom trenutku su prestali da ga udaraju i odmakli se. Dva policajaca su ga uhvatili za ruke i vukli za ruke prema zgradi stare Vlade, prema trotoaru. Pošto je izvjesno vrijeme ležao na trotoaru, unijet je u kola kojima je odveden u Urgentni centar.

Priloženi dokazi:

1. Kopija zapisnika o saslušanju svjedoka Miodraga Martinovića, Osnovno državno tužilaštvo Podgorica;
2. Kopija zapisnika o saslušanju svjedoka Krkeljić Mladena i Vukotić Ranka, Osnovno državno tužilaštvo Podgorica, Ktn. br. 638/15, od 29.10.2015;
3. Kopija optužnice br. Kt 1126/15 od 24.12.2015. protiv službenika Uprave policije Grgurević Bora i Zejak Gorana.

1.2 Martinoviću su službenici policije palicama, nogama obuvenim u čizme i pesnicama nanijeli više desetina tjelesnih povreda, među kojima i dvije teške tjelesne povrede, koje su manifestovane kao: prelom gornjeg okrajka desne butne kosti, prelom IV kosti doručja desne šake, razderina u lijevom zaušnom predjelu dužine oko 4 cm, krvni podliv lijeve ušne školjke i u korijenu lijeve ušne školjke pozadi dimenzija 5x5 cm, oguljotina u desnoj polovini tjemenog predjela promjera oko 1x0,5 cm, više tačkastih oguljotina u lijevoj polovini zadnje strane vrata ukupne površine veličine dječijeg dlana, sedam trakastih krvnih podliva u predjelu spoljašnje i zadnje strane lijeve nadlaktice promjera oko 5x2 do 15x3 cm, sliveni krvni podliv u predjelu zadnje strane lijevog ramena na površini veličine ispružene muške šake, krvni podliv u predjelu nadlamene strane donje trećine lijeve podlaktice promjera oko 5x1,5 cm, šest trakastih krvnih podliva promjera od 4x1,5 do 20x1,5 cm, više slivenih krvnih podliva u predjelu spoljašnje strane lijevog kuka na ukupnoj površini 10x7cm, trakasti krvni podliv u predjelu spoljašnje strane lijevog kuka dužine oko 20x1,5 cm. Pored toga, službenici policije su oštetili i demolirali Martinovićevo vozilo, marke Mercedes S550, registarskih oznaka PG LSCG 2, a potom su u vozilo ubacili aktiviranu hemijsku ručnu bombu sa praškavim suzavcem, koja je oštetila i unutrašnjost vozila, pa su tako prouzrokovali štetu na vozilu u ukupnom iznosu 16.510,40 eura, kako se navodi u optužnici Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici protiv službenika Uprave policije Grgurović Bora i Zejak Gorana.

Priloženi dokazi:

4. Kopija optužnice br. Kt 1126/15 od 24.12.2015. protiv Grgurević Bora i Zejak Gorana;
5. Zapisnik o saslušanju sudskog vještaka medicinske struke Radojević Nemanje, Ktn. br.638/15 od 26.10.2015. godine;
6. Optužnica Kt br. 1126/15, 24.12.2015, Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici.

1.3 Događaj je zabilježen na tri snimka koji su objavljeni na internet kanalu *YouTube*. Prema svjedočenju svjedoka Mladena Krkeljića, na tim snimcima se ne vidi cjelokupno zlostavljanje Martinovića, već snimak

pod naslovom „Protesti Crna Gora – Policija brutalno prebija Mija Martinovića”, počinje pošto je Martinović već oboren na zemlju, a policajci demoliraju i njegov automobil. Snimci potvrđuju da, uprkos znatnom prisustvu službenika policije u ulici Jovana Tomaševića u vrijeme mučenja Martinovića i uništavanja njegovog vozila, niko od policijskih službenika nije sprečavao takvo nezakonito djelovanje, sve do samog kraja, kada se na snimku vidi da jedan policajac zaustavlja drugog vjerovatno vjerujući da sprječava da Martinović bude prebijen na smrt. Pregledom snimka pod naslovom „Protesti Crna Gora - policija brutalno prebija Mija Martinovića”, koji je objavljen 25.10.2015, zapaža se da je oko 35 policijskih službenika učestvovalo u incidentu. Martinović se ne može jasno identifikovati, ali se jasno vidi da su službenici upotrebljavali sredstva prinude: palice i dimne bombe, te da su čovjeku, koji je u tom trenutku već ležao na asfaltu, zadavali udarce palicom po čitavom tijelu.

U odnosu na broj policajaca koji udaraju Martinovića vidi se da se na mjestu događaja nalazi 35 službenika policije (screenshot snimak 1, na kojem je zabilježena 10. sekunda pomenutog video snimka). Dalje se vide 3 službenika policije kako udaraju Martinovića koji leži na asfaltu, dok istovremeno jedan dio službenika, njih 10-ak, stoji pored Martinovića i posmatra, a drugih 10-ak stoji pored Martinovićeveg automobila od kojih nekolicina udara po automobilu dok ostali posmatraju (screenshot snimak 2, na kojem je zabilježena 31. sekunda pomenutog video snimka). Nekoliko sekundi kasnije vide se četiri službenika policije kako udaraju Martinovića, dok istovremeno desetak službenika policije stoji i posmatra kako ga ta četvorica policajaca udaraju, a drugi dio službenika policije, njih 10-ak, stoji pored Martinovićeveg automobila, nekoliko njih udaraju po automobilu, a ostali posmatraju (screenshot snimak br. 3 na kojem je zabilježena 36. sekunda). U 37. sekundi snimka jasno se vidi da je jedan pripadnik policije najaktivnije upotrebljavao palicu nad Martinovićem, dok ga u jednom trenutku drugi službenik nije sklonio i prekinuo u vršenju te radnje. Službenik koji ga je prekinuo nije imao istu kacigu kao većina.

Priloženi dokazi:

7. Tri snimka koji su dostupni na linkovima:

- 1) <https://www.youtube.com/watch?v=R59pSJVTzq4> (0:40) ;
- 2) <https://www.youtube.com/watch?v=hmRQ4lTYz6g> (1:59);
- 3) <https://www.youtube.com/watch?v=mCm1xPyouY> (3:04) ;

8. Screenshot podaci iz video snimka pod brojem 1) i naslovom „Protesti Crna Gora – Policija brutalno prebija Mija Martinovića”, objavljen 25.10.2015.

1.4 Podnosioca ustavne žalbe, Miodraga Martinovića, saslušao je osnovni državni tužilac, Danka Ivanović Đerić, u prostorijama Kliničkog centra Crne Gore u Podgorici 26.10.2015, a njegove prijatelje, svjedoke Mladena Krkeljića i Ranka Vukotića, 29.10.2015. Osim tog svjedočenja, i svjedočenja u sudskom postupku, Martinović, Krkeljić i Vukotić do danas nijesu pozvani da prisustvuju bilo kojoj drugoj istražnoj radnji.

Dva mjeseca posle događaja, 24.12.2015, Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici (ODT) je optužilo dva policijska službenika, Grgurović Bora i Zejak Gorana, da su kao saizvršioци izvršili krivična djela Mučenje iz čl. 167 st. 2 u vezi st. 1 Krivičnog zakonika Crne Gore u sticaju sa krivičnim djelima Teška tjelesna povreda iz čl. 151 st. 1 Krivičnog zakonika Crne Gore i Uništenje i oštećenje tuđe stvari iz čl. 253 st. 2 u vezi st. 1 Krivičnog zakonika Crne Gore. Oni su se sami prijavili da su primjenjivali silu prema Martinoviću i suđenje im je u toku.

Pola godine kasnije, 31.05.2016, ODT je podnijelo optužni predlog protiv Lješević Radosava, komandanta SAJ Uprave policije, zbog krivičnog djela Pomoć učiniocu poslije izvršenog krivičnog djela iz čl. 387 st. 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, a zbog toga što nije obezbijedio identifikaciju službenika policije, pripadnika jedinice SAJ, koji su izvršili mučenje Martinovića i drugih građana na ulicama Podgorice iste noći. Tužilaštvo ga je teretilo da je, iako je znao da su pripadnici SAJ-a nezakonito primjenjivali sredstva prinude prema građanima, protivno propisima dozvolio da 54 pripadnika SAJ sačine zajednički izvještaj o upotrebi sredstava prinude prema Martinoviću, iako su bili dužni da sačine pojedinačne izvještaje sa tačnim navođenjem radnji i razloga za preduzimanje prinude, što je potvrdio takav izvještaj sa neistinitom sadržinom i dostavio ga Centru bezbjednosti Podgorica na dalje

postupanje, čime je omogućio da pripadnici SAJ koji su u tri slučaja nezakonito primjenili sredstva prinude ostanu neotkriveni. Lješковиć je 24.01.2017. prvostepeno osuđen na 5 mjeseci zatvora zbog tog krivičnog djela. Do danas, 15 mjeseci kasnije, nisu identifikovani policijski službenici (osim dvojice na osnovu njihovog priznanja), koji su Martinovića mučili, nanijeli mu teške povrede i demolirali njegov automobil.

Priloženi dokazi:

9. Kopija optužnice br. Kt 1126/15 protiv Grgurević Bora i Zejak Gorana, kao gore;
10. Kopija zapisnika o saslušanju svjedoka Martinovića, Krkeljića i Vukotića, kao gore;
11. Kopija optužnog predloga br. Kt 1127/15 od 31.05.2016. protiv Lješковиć Radosava;
12. Tekstovi iz medija o presudi Lješковиću:
  - a) "Lješковиću skoro pa minimalna kazna", 24.1.2017, portal Vijesti, tekst dostupan na: <http://www.vijesti.me/vijesti/ljeskovicu-skoro-pa-miminalna-kazna-komandant-saj-dobio-pet-mjeseci-zatvora-921606>;
  - b) "Pet mjeseci zatvora za skrivanje batinaša", 25.1.2017, portal Dan, <http://www.dan.co.me/?nivo=3&rubrika=Hronika&datum=2017-01-25&clanak=583048>;
  - c) "Presuda komandantu crnogorskih specijalaca zbog prikrivanja batinaša", 24.1.2017, radio Slobodna Evropa, <http://www.slobodnaevropa.org/a/crna-gora-specijalci-radoslav-ljeskovic-pet-mjeseci-zatvora/28254991.html>;
  - d) "Suspendovani komandant SAJ-a Lješковиć osuđen na pet meseci zatvora", 24.1.2017, Večernje novosti: <http://www.novosti.rs/vesti/planeta.300.html:646339-Suspendovani-komandant-SAJ-a-Ljeskovic-osudjen-na-pet-meseci-zatvora>.

1.5 Martinović nije dobio nikakve informacije o vođenju istrage u ovom slučaju, osim što je pozvan na sud da svjedoči na suđenima optuženim Grguroviću i Zejaku, odnosno Lješковиću.

1.6 O postupanju policije se izjasnio Zaštitnik ljudskih prava i sloboda (Ombudsman). Ombudsman je utvrdio da su prema Martinoviću policijski službenici „neopravdano upotrijebili prekomjernu fizičku silu“ i „nečovječnim i ponižavajućim postupanjem povrijedili njegova ljudska prava.“ Utvrđeno je da je „više službenika primijenilo prekomjernu fizičku silu i gumenu palicu prema građaninu Miloradu Martinović dok je ležao na asfaltu u bespomoćnom položaju nemoćan za bilo koju vrstu otpora, udarajući ga po čitavom tijelu. Tom prilikom građanin je zadobio veliki broj udaraca i nanijete su mu teške tjelesne povrede.“ Utvrđeno je da je "došlo do nedozvoljene, neopravdane i nesrazmjerne upotrebe sredstava prinude od strane policijskih službenika nad građaninom Miloradom Martinovićem u obimu koji nema zakonskog opravdanja. Postupanje policijskih službenika bilo je nečovječno jer je trajalo neopravdano dugo i izazvalo je teške tjelesne povrede i jake fizičke i psihičke patnje. Isto postupanje je i ponižavajuće jer je pobudilo osjećaj straha, rastrojstva i inferiornosti. Obzirom na učešće službenih lica, intenzitet primijenjene sile, način upotrebe sredstava prinude, bespomoćnost žrtve i težinu posljedica zadobijenih tjelesnih povreda, ovakvo postupanje prema građaninu Miloradu Martinović predstavlja – torturu."

Ombudsman je izjavu podnosioca žalbe „prihvatio kao uvjerljivu budući da se njegov opis događaja podudara sa opisom svjedoka M. K., koji je dat odmah sjutra dan nakon kritičnog događaja, kao i sa opisom drugog svjedoka R. V. i objavljenom video materijalom o ovom događaju.“ U vezi sa sadržinom snimka, u Mišljenju se navodi: „Na osnovu više pregleda i analize objavljenog video materijala koji se odnosi na konkretni predmetni događaj od 24. oktobra 2015, Zaštitnik je zapazio da se na mjestu događaja nalazilo oko 35 službenika Uprave policije. Od ovog broja, četrnaestorica su bila neposredno oko građanina Milorada Martinović, koji je bespomoćno ležao na asfaltu; da su svi bili uniformisani; da je manji broj policijskih službenika bio sa bijelim kacigama na glavi; da se izdvaja jedan od četrnaestorice službenika, koji svom snagom građanina bije gumenom palicom; da ostali službenici posmatraju i naizmjenično prilaze građaninu udarajući ga; da jedan službenik bezuspješno pokušava da odvuče za rukav kolegu koji je udarao palicom građanina. Kod ovog policijskog službenika se zapaža pojačani intenzitet udaraca bez obzira na pokušaje sprečavanja u ovim radnjama. U jednom trenutku, treći službenik uspijeva da odgurne pomenutog snagom svoga tijela, sprečavajući ga da dalje udara. Za to vrijeme 18 policijskih službenika gumenim palicama udaraju po automobilu i oštećuju ga - lome (prednja svijetla, stakla, šoferšajbnu i dr). Nadalje, uočava se da jedan od policijskih službenika ubacuje

nepoznati predmet u automobil Milorada Martinović i da svi službenici užurbanim koracima napuštaju mjesto događaja. Nakon izvjesnog vremena, nepomično tijelo imenovanog, koje se nalazilo na trotoaru, policijski službenici na nosilima unose u policijsko vozilo - bijeli defender i odvoze.”

Ombudsman je zaključio da je postupanje službenika Uprave policije bilo suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima i opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava koja garantuju čovječno postupanje i da je neprihvatljivo to što Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije nisu preduzeli sve potrebne mjere i radnje u cilju identifikacije i utvrđivanja odgovornosti svih policijskih službenika koji su Martinoviću nanijeli teške tjelesne povrede i oštetili njegovu imovinu. Ombudsman je preporučio Ministarstvu unutrašnjih poslova i Upravi policije da „bez odlaganja, preduzmu mjere za identifikaciju i utvrđivanje odgovornosti svih policijskih službenika, koji su dana 24. oktobra 2015. godine, prema građaninu M.M. primijenili prekomjernu fizičku silu i gumenu palicu, nanijeli teške tjelesne povrede i oštetili njegovu imovinu“, da „Ministarstvo unutrašnjih poslova preduzme potrebne mjere da se obezbijede preduslovi za identifikaciju policijskih službenika, u skladu sa preporukama CPT-a“, kao i da „Uprava policije obezbijedi dosljedno poštovanje nacionalnih propisa, potvrđenih međunarodnih ugovora i opšteprihvaćenih pravila međunarodnog prava, koji se odnose na primjenu policijskih ovlašćenja“. Po preporuci nije postupljeno u ostavljenom roku, a ni nakon pet mjeseci po isteku roka, pa je Zaštitnik 31. maja 2016. godine Vrhovnom državnom tužiocu podnio krivičnu prijavu protiv L.J. R. službenog lica - komandanta SAJ-a - zbog postojanja osnovane sumnje da je izvršio krivično djelo zloupotrebjavajući službeni položaj – nevršenjem službene dužnosti i ometanjem sprovođenja pravde.

Priloženi dokaz:

13. Mišljenje Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, br. 01-488/15-4 od 14.12.2015.

1.7. O postupanju policije se izjasnio i Savjet za građansku kontrolu rada policije, koji je na 55. sjednici, 26. oktobra 2015. godine, usvojio sljedeći zaključak:

„1. Savjet je ocijenio da su postupajući policijski službenici, ovom prilikom, na iznijeti način, grubo povrijedili lično dostojanstvo ovog građanina, prekomjerno su upotrijebili silu prema građaninu koji u trenutku službenog postupanja ne pruža bilo kakav otpor.
2. Postupajući policijski službenici su prema građaninu Martinoviću postupali neprofesionalno, prekoračili su službena ovlašćenja, građanin je podvrgnut mučenju, nečovječnom, i ponižavajućem tretmanu kojom prilikom je došlo do teškog povređivanja i uništavanja njegovog motornog vozila.
3. Savjet iskazuje zabrinutost povodom ovog postupanja i ocjenjuje da je posrijeprekoračenje ovlašćenja i neprimjerena primjena ovlašćenja koja ukazuje na nedostojnost obavljanja policijskog posla i ozbiljnu povredu etičkih standarda i integriteta policije.
4. Savjet zahtijeva od Uprave policije da bez daljeg odlaganja informiše javnost i identitetu svih postupajućih policijskih službenika, koji su svojim radnjama izašli iz opsega zakonitog policijskog postupanja kao i o osnovu za postupanje u konkretnom slučaju i hijerarhijskoj odgovornosti u ovoj akciji.“

Priloženi dokaz:

14. Zaključak Savjeta za građansku kontrolu rada policije od 26.10.2015. godine.

1.8 U publikaciji „Pravo na fizički integritet i ljudsko dostojanstvo: oktobarski protesti i primjena policijskih ovlašćenja“, čija je autorka i rukovoditeljka Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici Ljiljana Klikovac, navodi se i šta je državno tužilaštvo do jula 2016. godine preduzelo u tom predmetu:

„Dana 26. oktobra 2015. godine, upućen je zahtjev za prikupljanje potrebnih obavještenja načelniku CB Podgorica kojim je, između ostalog, traženo da se dostavi Izvještaj o upotrebi sredstava prinude, te da se identifikuju policijski službenici koji su nanijeli povrede oštećenom. Istog dana, izvršen je uviđaj i fotografisanje vozila oštećenog M.M, po nalogu i u prisustvu tužioca, izdate su naredbe Forenzičkom centru Danilovgrad za DNK i hemijsko vještačenje tragova nađenih u vozilu. Tužilac je saslušao

oštećenog M.M. u prostorijama Kliničkog centra, sudski vještak medicinske struke je u prisustvu tužioca izvršio tjelesni pregled oštećenog, nakon čega je, po naredbi tužioca, izradio pismeni nalaz i mišljenje. Dana 28. oktobra 2015. godine od komandanta Specijalne antiterorističke jedinice (SAJ) je traženo da dostavi pismeni izvještaj o upotrebi sredstava prinude, kao i druge podatke od značaja za identifikaciju policijskih službenika pripadnika SAJ-a koji su nanijeli tjelesne povrede oštećenom. Dana 29. oktobra 2015. godine, Tužilac je saslušao svjedoke očevice događaja M.K. i R.V. Dana 2. novembra 2015. godine, Tužilac je saslušao komandanta SAJ-a, R.Lj. Istog dana je izdata naredba vještaku mašinske struke za vještačenje materijalne štete prouzrokovane na vozilu „Mercedes S 550“, vlasništvo M.M. U periodu od 04. - 11. novembra 2015. godine, Tužilac je na zapisnik uzeo izjave od 33 građanina. Dana 4. novembra 2015. godine direktoru Uprave policije je ukazano na nepravilnosti u sačinjavanju Izvještaja o upotrebi sredstava prinude od 25.10.2015.godine, i od istog je traženo da ODT informiše da li je i ako jeste koje radnje preduzeo radi otklanjanja nepravilnosti u postupku sačinjavanja izvještaja, te koji policijski službenici – pripadnici SAJ-a su kritične večeri upotrijebili sredstva prinude prema građaninu M.M. Povodom ovog akta direktor Uprave policije je 10. novembra 2015. godine pismeno obavijestio ODT da je komandantu SAJ-a dat nalog za otklanjanje ovih nepravilnosti, te da mu je komandant SAJ-a dostavio dopis sa dvije službene zabilješke policijskih službenika B.G. i G.Z, u kojima oni potvrđuju da su primijenili silu prema građaninu M.M. Obzirom na ovakve informacije dobijene od direktora Uprave policije, formiran je novi predmet poslovne oznake Kt br.1126/15 protiv B.G. i G.Z. U predmetu Ktn br. 638/15 ODT Podgorica se obraćalo ministru i kontinuirano se od direktora policije zahtijeva da preduzme mjere i radnje u cilju identifikacije izvršilaca konkretnog krivičnog djela. Predmet Kt br. 1126/15, formiran je dana 11. novembra 2015. godine protiv B.G. i G.Z. zbog krivičnog djela mučenje iz čl.167 st.2 u vezi st.1 Krivičnog zakonika Crne Gore, izvršenog na štetu građanina M.M. Istog dana saslušani su u svojstvu osumnjičenih B.G. i G.Z. i donijeto je rješenje o njihovom zadržavanju. Dana 12. novembra 2015. godine, donesena je naredba za sprovođenje istrage sa predlogom za određivanje pritvora protiv policijskih službenika B.G. i G.Z., a narednog dana sudija za istragu Osnovnog suda u Podgorici je donio rješenje o određivanju pritvora protiv okrivljenih. Od 24.10.2015. do 17.11.2015. godine, tužilac je saslušao 51 svjedoka. Dana 26. novembra 2015. i 04. decembra 2015. godine izdate su naredbe Forenzičkom centru Danilovgrad za DNK vještačenje. Dana 24. decembra 2015. godine podignuta je optužnica protiv B.G. i G.Z. zbog krivičnih djela mučenje iz čl.167 st.2 u vezi st.1 Krivičnog zakonika Crne Gore u sticaju sa krivičnim djelom teška tjelesna povreda iz čl.151 st.1 tač.1 KZCG i uništenje i oštećenje tuđe stvari iz čl. 253 st.2 KZCG. Suđenje je u toku.”

Priloženi dokaz:

15. Publikacija u prilogu „Pravo na fizički integritet i ljudsko dostojanstvo: oktobarski protesti i primjena policijskih ovlašćenja”, autori: mr.sc. Aleksandar Saša Zeković Zdenka Perović Ljiljana Klikovac Drago Spičanović, urednik mr. sc. Aleksandar Saša Zeković, izdavači Savjet za građansku kontrolu rada policije, MUP, Ombudsman, Uprava policije, Akcija za ljudska prava i Građanska alijansa, str. 36.
- 1.9 ODT je u postupku koji se vodi protiv dva pripadnika SAJ-a, Grgurović Bora i Zejak Gorana, saslušao 52 policijska službenika pripadnika SAJ-a i komandanta SAJ-a Lješevića koji, zajedno sa optuženima (Grgurevićem i Zejakom), sačinjavaju cijelu Specijalnu antiterorističku jedinicu. Saslušani policijski službenici, pripadnici SAJ-a, su: Ščekić Branko, Tošković Ivan, Đuričković Dragan, Vukadinović Jose-Savo, Božović Dragan, Tomčić Radojica, Sekulić Vladan, Marsenić Miloš, Šutović Branko, Krgović Vojin, Šekularac Darko, Stolica Nenad, Saveljić Željko, Maraš Boban, Vojvodić Radivoje, Ulama Miloš, Banović Mirko, Janjušević Boban, Kalezić Marko, Rakonjac Miloš, Grdinić Dalibor, Brnović Dražen, Spalević Rajko, Mićović Veselin, Glavatović Igor, Perović Nikola, Šćepanović Dejan, Palija Miodrag, Milikić Milan, Đurišić Zoran, Vuković Vuk, Jokić Božo, Vukčević Dejan, Poček Božidar, Rabrenović Veselin, Cerović Momir, Kovačević Milan, Jaćimović Siniša, Kasalica Svetozar, Brnović Boban, Tripković Marko, Bajčeta Nikola, Rovčanin Milan, Rakonjac Spasoje, Radović Žarko, Rakočević Novica, Ivanović Nebojša, Mitrović Milorad, Čurić Momir, Tomović Žarko, Vujošević Saša i Drašković Igor. Svi saslušani policijski službenici su tvrdili da nemaju neposredna saznanja o povređivanju oštećenog Martinovića, i da nisu bili na licu mjesta na kojem je izvršeno krivično djelo. ODT u optužnici protiv dva pripadnika SAJ-a navodi da „iskaze saslušanih policijskih službenika cijeni pristrasnim i sračunatim na izbjegavanje i ublažavanje krivice okrivljenih, te da se iskazi ne mogu cijeliti kao istiniti, jer su u suprotnosti sa

sadržinom snimka navedenog događaja iz kojih se jasno vidi da je više desetina policijskih službenika, koji se jasno na snimku prepoznaju kao pripadnici SAJ-a, učestvovalo u navedenom događaju, kako u nanošenju tjelesnih povreda oštećenom, tako i u učestvovanju u nanošenju oštećenja na vozilu marke „Mercedes“, vlasništvo Martinović Milorada.”

Priloženi dokaz:

16. Kopija optužnice br. Kt 1126/15 od 24.12.2015. protiv Grgurević Bora i Zejak Gorana, str.8. i str. 9.

- 1.10 Na osnovu pomenutih navoda proizilazi da je ODT bio svjestan činjenice da je jedan dio saslušanih policijskih službenika prilikom davanja iskaza, kao i sačinjavanja grupnog Izvještaja SAJ o upotrebi sredstava prinude od 25.10.2015. godine, počinio dva krivična djela koja su propisana Krivičnim zakonikom Crne Gore: Davanje lažnog iskaza (čl. 389) i Ometanje pravde (čl. 396a), kao i da se među saslušanim policijskim službenicima nalaze i oni koji su počinili niz drugih krivičnih djela koja su propisana Krivičnim zakonikom Crne Gore: Neprijavlivanje krivičnog djela i učinioca (čl.386), Pomoć učiniocu poslije izvršenog krivičnog djela (čl.387), Zloupotreba službenog položaja (čl.416), Nesavjestan rad u službi (čl.417), Izvršilaštvo i saizvršilaštvo (čl.23), Pomaganje (čl.25), Zlostavljanje (čl.166a, stav 2) i Mučenje (čl.167 st.2). Međutim, uprkos tome, ODT nije preduzeo dalje mjere i radnje protiv saslušanih policijskih službenika, već je optužnica podignuta protiv samo dva službenika policije, Grgurevića i Zejaka, koji su se sami prijavili da su primjenjivali prinudu protiv Martinovića.

Iako je optužilo komandanta SAJ Lješковиća za pomoć učiniocu krivičnog djela, ODT nije optužilo i sve druge službenike SAJ, koji su očigledno pomagali izvršiocima krivičnih djela i ometali pravdu.

ODT nije preduzeo sve razumne mjere da i samostalno identifikuje i utvrdi odgovornost i ostalih službenika policije-izvršioca zlostavljanja i mučenja. Primjera radi, **ODT nije sproveo radnje prepoznavanja pripadnika SAJ od strane svjedoka događaja i samog oštećenog Martinovića, iako su i on i svjedok Mladen Krkeljić naglasili da bi mogli da prepoznaju osobu koja je prva izašla iz Hamera i nanijela prvi udarac Martinoviću.**

Takođe, iako je Martinović u izjavi za ODT naglasio i da su ga policajci psovali na akcentu koji nije bio podgorički, niko iz ODT ga nikada nije ni pitao koji je to naglasak bio, niti je ikada pokušano da Martinović prilikom prepoznavanja po sluhu prepozna one koji su mu se obraćali te večeri.

ODT je takođe propustio da kao dokazni materijal obezbijedi izvještaj GSP sistema za navigaciju i pozicioniranje svih službenih vozila i tonski zapis razgovora snimljen u TETRA sistemu za 24. oktobar 2015. godine, od 23:00 do 00:00 časova, koji sadrži ključne dokaze za identifikaciju policijskih službenika koji su počinili krivično djelo zlostavljanje i mučenje. Naime, Ministarstvo unutrašnjih poslova (MUP-a) Crne Gore je još u periodu od kraja 2014. godine do sredine 2015. godine ugradilo GPS sisteme u 600 službenih vozila u cilju bolje kontrole i lakše koordinacije između službenika i rukovodilaca organizacionih jedinica, za čije nadgledanje i praćenje su odgovorni rukovodioci organizacionih jedinica, u kojima se vozilo drži. Takođe, još krajem decembra 2013. godine, TETRA sistem je zamijenio nekadašnji analogni sistem radio veza u Upravi policije MUP-a sa ciljem da doprinese efikasnijoj koordinaciji policijskih službenika na terenu na teritoriji cijele Crne Gore. TETRA sistem je profesionalni, digitalni, celularni, mobilni, radio-telefonski sistem, kojim se omogućava uspostavljanje veza između učesnika u pokretu bežičnim putem. TETRA sistem omogućava prenos podataka (mape, planovi dijela grada, otisci prstiju osumnjičene osobe, instrukcije, video zapis i dr.) zajedno sa uobičajenim govornim komunikacijama. Isto tako, ugrađena je i zaštita prenosa informacija sa mogućnošću upotrebe više nivoa identifikacije (korisnik – radio-stanica, radio-stanica – mreža, mreža – radio-stanica, mreža – mreža, korisnik – korisnik) i usavršenih algoritama šifriranja informacija. Sistem bilježi sve aktivnosti: promjenu grupe, privatni poziv, telefonski poziv, promjenu preko koje bazne stanice se radi, te razlikuje trajanje razgovora. Takođe je omogućeno uočavanje trenutnog stanja pokrivenosti terena nadležnosti s angažovanim službenicima, te pravilna raspodjela zadataka iz razloga što svaki trunking radio-sistem (uređaj) ima svoj sistemski identifikacioni broj (SID), a svaka zona sistema ima svoj registracioni broj. Kada mobilni korisnik uđe u određenu zonu, automatski se vrši inicijalizacija (šalje sopstveni identifikacioni broj) i inicira autonomni proces njegove registracije (pod uslovom da mobilni

korisnik ima ovu funkciju omogućenu). U tom momentu sistem registruje mobilnog korisnika, inovira listu mobilnih korisnika i njihovih lokacija i smješta identifikacioni broj mobilnog korisnika u memoriju, koja se nalazi u određenoj bazi u upravljačkom centru. Upravljački centar, serverska oprema i mrežni operativni centar TETRA sistema se nalaze u prostorijama Uprave policije.

Priloženi dokazi:

17. Tekstovi iz medija o TETRA sistemu dostupni na linkovima:

a) "GPS će spriječiti zloupotrebe u voznom parku", 6.4.2015, portal Vijesti, tekst dostupan na: <http://www.vijesti.me/vijesti/gps-ce-sprijeciti-zloupotrebe-u--voznom-parku-827501>;

b) "Uprava policije predstavila TETRA system", 26.12.2013, portal Analitika, tekst dostupan na: <http://www.portalanalitika.me/clanak/128278/uprava-policije-predstavila-tetra-sistem/>.

c) „Infofest: Osnovana kompanija Wireless Montenegro“, 3.10.2011, portal Vijesti, tekst dostupan na: <http://www.vijesti.me/vijesti/infofest-osnovana-kompanija-wireless-montenegro-40710>

18. Izvještaj o radu za 2012. godinu - Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije, str. 92.

19. Publikacija: Razvoj informacijskog sustava radijskih komunikacija u policiji – digitalni radiokomunikacijski sustav TETRA, Željko Kujavić, Marijan Šuperina, Franjo Magušić, Zagreb, 2010. godine.

1.11 Predstavnici ODT u Podgorici su tvrdili da su se u više navrata obraćali komandantu Lješkoviću i direktoru Uprave policije, Slavku Stojanoviću, za informacije i dokaze o nepoznatim policajcima koji su osumnjičeni za prebijanje Martinovića, ali da komandant i direktor nisu dostavili tražena obavještenja. Takođe, na osnovu zaključaka Savjeta za građansku kontrolu policije i Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, može se zaključiti da su nadređene i odgovorne osobe Uprave policije svjesno propustile da preduzmu nužne i razumne mjere da procesuiraju nezakonito postupanje policijskih službenika. Naime, prema izvještaju koji je, povodom povređivanja Mija Martinovića, 24. oktobra u Podgorici, Vrhovnom državnom tužiocu Ivici Stankoviću dostavljen iz ODT u Podgorici, nadležni tužilac je dao više naloga policijskim službenicima da dostave pisani izvještaj o upotrebi sredstava prinude, te da prikupe obavještenja od oštećenog. Međutim, policija nije dostavila tražene podatke, pa je zbog toga ODT formirao predmet, a 26. oktobra 2015. godine, načelniku Centra bezbjednosti Podgorica Jovici Rečeviću, uputio zahtjev za prikupljanje potrebnih obavještenja. Zahtjevom je traženo da se dostavi pisani izvještaj o upotrebi sile, te da se identifikuju policijski službenici koji su nanijeli povrede oštećenom i oštetili njegov automobil. Nakon toga ODT u Podgorici uputilo je zahtjev komandantu Specijalne antiterorističke jedinice kojim je traženo da dostavi pismeni izvještaj o upotrebi sredstava prinude, kao i druge podatke od značaja za identifikaciju policijskih službenika – pripadnika SAJ-a, koji su nanijeli tjelesne povrede Martinoviću. Kako nije blagovremeno dobijen izvještaj od SAJ-a, komandantu SAJ-a upućen je pismeni poziv za saslušanje u ODT u Podgorici. Direktor Uprave policije, takođe, je upućena pismena urgencija za dostavljanje pisanog izvještaja i traženih podataka. Takođe, direktor Uprave policije Slavko Stojanović i komandant SAJ-a Radosav Lješković u izvještajima tužilaštvu i Savjetu za građansku kontrolu rada policije nijesu pomenuli ni dostavili audio snimke TETRA sistema preko kojeg su pripadnici SAJ-a u noći torture imali komunikaciju i oslovljavali se imenima. Nije jasno zašto ODT pored Lješkovića nije procesuiralo i druge službenike SAJ, odnosno Uprave policije, zbog ometanja pravde, odnosno pomoći učinocima krivičnog djela. Primjetno je i odugovlačenje s procesuiranjem komandanta SAJ, koga je ODT saslušao 19. novembra 2015. godine u svojstvu osumnjičenog, ali je optužni predlog protiv njega podnio tek 31. maja 2016. godine, i to tek pošto je i Ombudsman protiv njega podnio krivičnu prijavu. Na osnovu čl. 148 Zakona o državnom tužilaštvu, "rukovodilac državnog tužilaštva ili državni tužilac ovlašćen je da od sudova i drugih državnih organa zahtijeva dostavljanje spisa, informacija i obavještenja potrebnih za preduzimanje radnji iz njegove nadležnosti, dok su sudovi ili drugi državni organi *dužni* da postupe po njegovom zahtjevu" (isto Zakonik o krivičnom postupku, član 44, stav 2, tačka 1).

Priloženi dokazi:

20. Tekstovi iz medija:

a) "Lješković i Stojanović sakrili snimak razgovora pripadnika SAJ-a", 11.12.2015, portal Dan, tekst dostupan na: <http://www.dan.co.me/?nivo=3&rubrika=Vijest%20dana&datum=2015-12->

[11&clanak=523407.](#)

- b) "Raško Konjević podnio pritužbu protiv Saše Zekovića i Savjeta za građansku kontrolu rada policije: Ministar štiti batinaše", 15.12.2015, nedjeljnik Monitor, tekst dostupan na: http://www.monitor.co.me/index.php?option=com_content&view=article&id=6506:rako-konjevi-podnio-pritubu-protiv-sae-zekovia-i-savjeta-za-graansku-kontrolu-policije-ministar-titi-batinae&catid=4480:broj-1313&Itemid=5816;
- c) "Šefa SAJ-a saslušavaju zbog prebijanja Martinovića", 30.10.2015, portal Dan, tekst dostupan na: <http://www.dan.co.me/?nivo=3&rubrika=Politika&datum=2015-10-30&clanak=516774>;
- d) "Slučaj Mija Martinovića: Tužilaštvo pozvalo na saslušanje komandanta SAJ-a", 29.10.2015, portal CdM, tekst dostupan na: <http://www.cdm.me/hronika/slucaj-mija-martinovica-tuzilastvo-pozvalo-na-saslusanje-komandanta-saj-a/>;
- e) "Baković podnio krivičnu prijavu protiv Lješковиća", 31.5.2016, portal Vijesti, tekst dostupan na: <http://www.vijesti.me/vijesti/bakovic-podnio-krivicnu-prijavu-protiv-ljeskovica-890178>).

21. Publikacija u prilogu „Pravo na fizički integritet i ljudsko dostojanstvo: oktobarski protesti i primjena policijskih ovlašćenja“, autori: mr.sc. Aleksandar Saša Zeković Zdenka Perović Ljiljana Klikovac Drago Spičanović, urednik mr. sc. Aleksandar Saša Zeković, izdavači Savjet za građansku kontrolu rada policije, MUP, Ombudsman, Uprava policije, Akcija za ljudska prava i Građanska alijansa, str. 34, 35 i 36.

1.12 Osnovni sud u Podgorici prvostepenom presudom osudio je 24.01.2017. godine komandanta SAJ Uprave policije, Lješковиć Radosava, na 5 mjeseci zatvora zbog krivičnog djela pomoć učiniocu poslije izvršenog krivičnog djela iz čl. 387 st. 2 Krivičnog zakonika Crne Gore. Provedenim dokazima sud je utvrdio da je Lješковиć kriv na osnovu iskaza svjedoka Milorada Mija Martinovića, Andrije Račića, Marka Rakočevića, Darka Šćepanovića, Branimira Vukčevića i Momčila Baranina - kao neposredno oštećenih, zatim na osnovu iskaza nekoliko svedoka (poput Banović Mirka), na osnovu video snimaka, kao i uvidom u nalaze mišljenja vještaka medicinske struke i mišljenje vještaka saobraćajne struke, a koji se nalaze u spisima predmeta. Lješковиć je kriv jer je bio svjestan svog djela činjenja i pomogao je u krivičnom djelu mučenja i zlostavljanja (član 166a KZ) na način što je pomogao pripadnicima SAJ-a da ne budu otkriveni iako je znao da su nezakonito postupali- nanijeli povrede šestorici oštećenih, zatim je dao lažne informacije o okolnostima događaja, dozvolio pripadnicima SAJ-a da sačine zajednički izveštaj iako su bili dužni da napišu pojedinačne izvještaje, te dozvolio da pojedini pripadnici SAJ-a ne sačine izveštaj u kojem navode da su nanijeli povrede šestorici oštećenih. Tako sastavljen izveštaj sa neistinitom sadržinom Lješковиć je predao Upravi policije i time dozvolio da pojedini pripadnici SAJ-a ne budu okrivljeni za nanošenje povreda šestorici oštećenih čime je omogućio prikrivanje istine o tom slučaju. Lješковиć je tokom glavnog pretresa, osporavajući izvršenje krivičnog djela, u svojoj odbrani naveo da nije znao da su pripadnici SAJ-a izvršili bilo kakvo krivično djelo sporne večeri, te da je za to saznao tek sljedećeg dana iz medija. Za sud je bilo diskutabilno što komandant nije imao bilo kakvih saznanja budući da je Banović Mirko, u to vrijeme zamjenik komandanta, posvjedočio da je iste noći (noći napada) održan sastanak sa svih 55 pripadnika SAJ-a, i da su se na sastanku, takođe, komentarisala dešavanja iz tzv. zlatarske ulice, pa je svima njima bilo poznato i da je u ulici Jovana Tomaševića primjenjivana sila nad građaninom Martinovićem. Sud je, između ostalog, ocijenio i da je neosnovana odbrana Lješковиća koji je tvrdio da su sačinili zajednički izveštaj zbog nedostatka vremena, te da je taj izveštaj, i po sadržini i po formi, protivan propisima. Sud je, takođe, konstatovao da su iskazi oštećenih u potpunosti u saglasnosti sa izjavama svjedoka. Na kraju, po funkciji koju je obavljao, Lješковиć je imao znanje ili je bar mogao imati znanje koje su njemu podređene osobe, pripadnici SAJ-a, postupale neprofesionalno, prekoračile službena ovlašćenja i pojedine građane podvrgnuli mučenju, nečovječnom i ponižavajućem tretmanu, pa ipak Lješковиć nije preduzeo nijednu radnju ili mjeru iz svoje nadležnosti kako bi te osobe bile procesuirane i primjerno sankcionisane, iako je to mogao, nego je istima omogućio prikrivanje istine o nezakonitoj i prekomjernoj upotrebi sile od strane pripadnika SAJ-a prema građaninu Martinoviću. Stoga je sud došao do zaključka da se u radnjama Lješковиća stiču elementi krivičnog djela za koje je proglašen krivim i kažnjen po zakonu na zatvorsku kaznu u trajanju od 5 mjeseci.

Priloženi dokazi:

22. Kopija optužnog predloga br. Kt 1127/15 od 31.05.2016. protiv Lješковиć Radosava

23. Tekstovi iz medija o presudi Lješковиću:

a) "Lješковиću skoro pa minimalna kazna: Komandant SAJ dobio pet mjeseci zatvora", 24.1.2017, portal Vijesti, tekst dostupan na: <http://www.vijesti.me/vijesti/ljeskovicu-skoro-pa-miminalna-kazna-komandant-saj-dobio-pet-mjeseci-zatvora-921606>;

b) "Pet mjeseci zatvora za skrivanje batinaša", 25.1.2017, portal Dan, tekst dostupan na: <http://www.dan.co.me/?nivo=3&rubrika=Hronika&datum=2017-01-25&clanak=583048> ;

c) "Presuda komandantu crnogorskih specijalaca zbog prikrivanja batinaša", 24.1.2017, radio Slobodna Evropa: <http://www.slobodnaevropa.org/a/crna-gora-specijalci-radoslav-ljeskovic-pet-mjeseci-zatvora/28254991.html>;

d) „Suspendovani komandant SAJ-a Lješковиć osuđen na pet meseci zatvora“, 24.1.2017, Večeње novosti, tekst dostupan na: <http://www.novosti.rs/vesti/planeta.300.html:646339-Suspendovani-komandant-SAJ-a-Ljeskovic-osudjen-na-pet-meseci-zatvora>).

Napomena: Ukoliko ostavljeni prostor u ovom dijelu obrasca nije dovoljan za navođenje činjenica i razloga, mogu se na posebnom listu hartije dopuniti ili u cjelosti na posebnom listu hartije navesti, a potom priložiti uz obrazac, kao sastavni dio ustavne žalbe.

Važan dio ustavne žalbe je navođenje činjenica i razloga na kojima se zasniva tvrdnja da je povrijeđeno ili uskraćeno ljudsko pravo i sloboda zajemčeno Ustavom. Iz opisa činjenica i datih razloga, uz priložene dokaze koji potvrđuju te navode, Ustavni sud utvrđuje da li je učinjena povreda ljudskog prava i slobode navedena u ustavnoj žalbi.

Veoma je bitno što preciznije navesti ustavnopravne razloge zbog kojih izjavljujete ustavnu žalbu; kratko i jasno opisati činjenice koje su predmet ustavne žalbe; hronološki opisati postupak u kojem je donijet pojedinačni akt, navesti tačne datume i dr. (član 72.Zakona o Ustavnom sudu).

U ovom dijelu obrasca je potrebno navesti i razloge podnosioca ustavne žalbe zbog propuštanja roka za izjavljivanje ustavne žalbe (član 71. stav 1.Zakona o Ustavnom sudu).

Takođe je potrebno navesti činjenice i dokaze da je izvjesno nastupanje neotklonjivih štetnih posljedica za podnosioca ustavne žalbe, ukoliko zahtijeva obustavu izvršenja pojedinačnog akta (član 73. stav 2.Zakona o Ustavnom sudu).

V PRAVNA SREDSTVA

a) Korišćena pravna sredstva (žalba, revizija i dr.)

Sud/organi koji je donio odluku   Broj odluke   Datum donošenja odluke   Ishod postupka

Sud/organi koji je donio odluku	Broj odluke	Datum donošenja odluke	Ishod postupka

b) Neiskorišćena pravna sredstva

U PRAVNOM SISTEMU CRNE GORE OSIM USTAVNE ŽALBE NE POSTOJI DJELOTVORNO PRAVNO SREDSTVO ZA SLUČAJ NEDJELOTVORNE ISTRAGE MUČENJA

DODATNI PODACI I NAPOMENE

a) Ostale odluke

Navesti hronološkim redom sve druge odluke u vezi sa Vašom ustavnom žalbom.

	Sud/organ koji je donio odluku	Broj odluke	Datum donošenja odluke
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

VI ZAHTJEV O KOJEM USTAVNI SUD TREBA DA ODLUČI

1) Ustavni sud na osnovu čl. 75 i 76 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore treba da utvrdi povredu ljudskog prava podnosioca ustavne žalbe na zabranu mučenja ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, koje je garantovano članom 28 Ustava Crne Gore kao i međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima koji obavezuju Crnu Goru, a koje je izvršeno kako radnjama službenika Uprave policije, tako i propustima državnog tužioca i Uprave policije da preduzmu potrebne radnje u cilju identifikacije, procesuiranja i kažnjavanja izvršilaca krivičnog djela na štetu podnosioca ustavne žalbe. Ustavni sud konkretno treba da utvrdi da je u slučaju podnosioca ustavne žalbe prekršen proceduralni aspekt zabrane mučenja u vidu nedostatka djelotvorne istrage.

2) Ustavni sud na osnovu čl. 76, st. 3 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore treba da naloži državnom tužilaštvu da obezbijedi djelotvornu istragu prijavljene torture u skladu s međunarodnim standardima i Ustavom Crne Gore, tj. naloži preduzimanje odgovarajućih mjera i radnji kojima se ispravljaju već nastale odnosno otklanjaju buduće

štetne posljedice utvrđene povrede ljudskog prava ili slobode zajemčenih Ustavom.

U ovom dijelu kratko obrazložite šta želite da postignete podnošenjem ustavne žalbe (npr. – ukinuti pojedinačni akt, utvrditi postojanje povrede ljudskog prava i slobode, obustavu izvršenja pojedinačnog akta, povraćaj u pređašnje stanje, zabraniti dalje vršenje radnje odnosno, naložiti donošenje akta ili preduzimanje druge odgovarajuće mjere ili radnje).

VII POPIS PRILOGA UZ USTAVNU ŽALBU

PRILAŽEM (ZAKRUŽITI PRILOŽENO):

(Uz Vašu ustavnu žalbu treba priložiti kopije svih odluka i dokumenata koje ste naveli u ustavnoj žalbi)

1.	Tri primjerka ustavne žalbe
2.	Ovjereni prepis pojedinačnog akta u tri primjerka
3.	Dokaz da su iscrpljena sva pravna sredstva na koja ste imali pravo u skladu sa zakonom
4.	Dokaz da je ustavna žalba blagovremeno izjavljena (podnijeta u roku od 60 dana od dana dostavljanja pojedinačnog akta koji se osporava)
5.	Ovlašćenje (specijalno punomoćje) za podnošenje ustavne žalbe (ako je žalbu izjavilo drugo lice)
6.	Dokaz o razlozima za propuštanje roka za podnošenje ustavne žalbe (ako se zahtijeva povraćaj u pređašnje stanje)
7.	Dokaz da je izvjesno nastupanje neotklonjivih štetnih posljedica (ako podnosilac ustavne žalbe zahtijeva obustavu izvršenja pojedinačnog akta)
8.	Drugi dokazi od značaja za odlučivanje

U obrascu je potrebno zaokružiti onaj prilog koji prilaže podnosilac ustavne žalbe. Ukoliko neki prilog nije predviđen ovim popisom, možete ga navesti pod tačkom 8. ovog dijela obrasca.

Ustavna žalba i ostali prilozi dostavljaju se Ustavnom sudu u tri primjerka. Ovo je potrebno učiniti, kako Ustavni sud ne bi zahtijevao dostavljanje potrebnog broja primjerka ustavne žalbe i drugih priloga (član 55. stav 1. Poslovnika Ustavnog suda Crne Gore).

Uz ustavnu žalbu se prilaže ovjereni prepis osporenog pojedinačnog akta (član 72. stav 3. Zakona o Ustavnom sudu), dok ostali prilozi mogu biti dostavljeni u fotokopiji. Kao dokaz o prijemu osporenog pojedinačnog akta prilaže se fotokopija povratnice.

Svi drugi podnesci koje, u toku postupka po ustavnoj žalbi, dostavljate samoinicijativno ili na zahtjev Ustavnog suda, treba da nose oznaku i broj ustavne žalbe koju predmet dobije prilikom zavođenja.

VIII SVOJERUČNI POTPIS PODNOSIOCA USTAVNE ŽALBE

Potpis podnosioca ustavne žalbe / punomoćnika

---

mr Tea Gorjanc-Prelević,

Izvršna direktorica NVO Akcija za ljudska prava

Mjesto Podgorica

Datum: 28.4.2017.

U ovom dijelu obrasca potrebno je navesti mjesto i datum podnošenja ustavne žalbe. Ustavna žalba mora biti svojeručno potpisana (član 32. stav 1. Zakona).

Popunjeni obrazac ustavne žalbe poslati na adresu:

**Ustavni sud Crne Gore
81000 Podgorica, Njegoševa broj 2.**